

og har en eiendommelig urtagtig til Purrelögen sig nærmende Lugt. Det farver Lakmuspapir stærkt rødt, og indgaaer Saltforbindelser med Æskene. *Svovelbrinte er altsaa en Syre*, der i mere end een Henseende kan sammenlignes med Qvælstofkulbrintet, *Gay Lussacs acide hydrocyanique*, eller den saakaldte Blaasyre. Til den opdagede Syres Betegnelse har Forf. valgt det af Græsken hentede Navn *Xanthogensyren*, ikke fordi det Navn vort eget Sprog frembyder jo har Fortrin i Henseende til Velklang, Böielighed og Betydningsfuldhed; men for at have et Navn, som ogsaa kunde antages i de Latinke Döttrefprog. Navnet Xanthogen er valgt, fordi den danner gule Forbindelser med visse Metaller, blandt hvilke dog Forbindelsen med Kobber er den mærkeligste og skjønneste. Den faaes saasnaart et Svovelkulbrintesalt sættes til en Kobberopløsning. Ved at opvarme Svovelkulbrintesaltene adskilles Syren deri, og giver mærkelige nye sammensætninger. En maadelig Varmer forvandler det svovelkulbrintede Kali til en rød Masse, som let opløses i Vand, og som med Blyeopløsningen danner et blodrødt Bundfald. Vi kunne her ikke forfølge Forfatterens med stor Nöiagtighed udførte og paa mærkværdige Kjendsgjerninger rige Arbeide gennem alle dets Forgreninger. Det som her er fremsat vil allerede være nok, til at vise, at han har beriget Læren om Svovelforbindelserne med et Tillæg, som baade i sig selv er mærkværdigt, og af mangesidig Indflydelse paa andre Dele af Chemien. Selskabet har tilkjendt Forf. sin Medaille i Sölv, som et Agtelsestegn.

Uagtet Generationsoiganerne i Videnskabens forskjellige Tidsaldre have været Gjenstand for de skarpsindigste Anatomers Undersøgelser, og uagtet de Opdagelser, som herved ere bragte for Lyset, gjöre den derpaa anvendte Grandfkerand Ære, saa føle vi

dog bestandigen den uhyre Afstand mellem det vi vide herom, og det vor Aand begjærer at vide. Kun ved den sammenlignende Anatomie kunne vi vente i denne Sag at vinde betydelige Udvidelser og Berigtigelser af vore Kundskaber. Denne Vei, som de tidligere Anatomer med Held havde betraadt, men som en Tid lang var bleven forladt, til Gunst for den blotte Menneskeanatomie, forsøges i vor Tidsalder overalt med ny Iver og med nyt Held; nye Opdagelser gjøres og ofte seer man endog gamle ligesom glemte Opdagelser atter fremdrages, og for det meste derved at udvides og sættes i et nyt Lys. *Doctor Medicinæ Gartner* har ladet forelægge Selvkabet et saadant Bidrag. Ved at anatomere Moderen (*uterus*) af Koen, stødte han nemlig paa et Par Kanaler, som i lang Tid ikke have tildraget sig Anatomernes Opmærksomhed, men som han ved at tyse til de ældre Skrifter fandt at *Malpighi* havde kjendt. Imidlertid har han forfulgt denne Gjenstand langt videre, og fortsætter endnu sin Undersøgelse. Dette Par af Kanaler begynder fra Egnen af de *Fallopiske* Trompeter, og ende i Moderskeden tæt ved Urinrörets Aabning. Han har undersøgt det saavel hos Svinet, som hos Koen, og det i Enstere af forskjellig Alder, og det saavel uden for Drægtigheds-tilstanden, som i forskjellige Tidspunkter af Drægtigheden.

Hos Svinet begynder dette Kanalpar, naar vi gaae fra Moderskeden opad, med to Aabninger paa hver Side af *orificium uretræ*. Disse Aabninger føre ind til Kanaler, som, i det de forlade det Indvendige, for at fortsætte deres Löb opad og mere imod det udvendige af Skeden, strax gjøre en Krumning. Kanalerne ere her tykkere; alt som de stige opad modtage de Sidegrenene fra de omliggende *Kjertelkorn* (*Acini glandulosi*), der udgjøre en Kjertelsamling, som har megen Liighed med *Panccras*.

Efterhaanden, som Tilgangen af Sidegrenene ophøre, blive Kanalerne smallere og smallere, og løbe nu meget smaa op til det Sted, hvor Skeden gaaer over i Moderhornene. Saa vidt vi her have beskrevet dem, ere Kanalerne bestandige; men i deres Fortsættelse vise de sig ulige i forfkjellige Tidspunkter. Meest udviklede synes de her at være nogen Tid efter Undfangelsen. I en Soe, hvori Fosterne vare to til tre Tommer store, antog Kanalerne en større og mere udvidet Form, der strakte sig gennem de brede Moderbaand (*ligamenta lata*) koncentrisk med Moderhornene, indtil nogle Tommer fra Æggestokkene. Her syntes de at afbrydes ved nogle smaa Kjertler. Denne Fortsættelse af Kanalerne i de brede Moderbaand var tydelig at see. Den havde et hvidagtigt tæt Udseende, men lod sig ved Qviksølvet betydeligt udvide, hvorved det viste sig at den ikke overalt beholdt samme Gjennemsnit, men var paa nogle Steder saa smal at Qviksølvet vanskeligen kunde trænge igjennem, paa andre var den endog aldeles afbrudt. Forf. troer derfor, at denne Kanalens Fortsættelse her havde gennemgaaet sin høieste Udvikling, og nu var i Begreb med at træde tilbage. Paa det Sted hvor denne Forsættelse pleier at ligge, naar den findes, sees derimod, naar den savnes, smaa paa hinanden følgende runde klare Legemer.

Hos Koenjere Kanalparrets Aabninger i Moderkeden større, og ligge mere foran end ved Siden af *orificium urethræ*. De begynde med tvende Udvidelser (*capitula*); disse gaae over i tvende Kanaler, som løbe langs med det Indvendige af Skeden, og fortsætte deres Løb næsten til Modermundten. Her standse de som oftest, og synes at ende sig ganske, dog tabe de sig egentligen i selve Substanten af Moderhalsen, og vise sig igjen ved dennes Overgang i Moderen. De begynde saaledes igjen paa den

nederste eller Blærefluden af Moderen, stige opad til Moderhornene, og løbe concentriske med samme indtil nogle Tommer fra Æggestokkene. Baade Skede- og Moderdelen af Kanalerne er bestandig. Moderdelen findes hos nogle Enstere saa tæt, at den synes uden Gjennemgang, hos andre derimod er den mere eller mindre udvidet, og opfyldt med en seig, gallertagtig Vædske, og det undertiden i den Grad, at den egentlige Kanal træder ud igjennem Muskelbeklædningen, som omgiver den, og frembringer Blærer som ligne Hydatider. Den Deel, af Kanalen, som tilhører Moderhalsen, er underkastet Forandringer, hvorpaa Dyrets Alder og Befrugtning især have Indflydelse. Det almindeligste Tilfælde er, at Forbindelsen mellem Skededelen og Moderdelen er afbrudt; men i den Strækning, hvor Kanalernes Løb gaaer over Moderhalsen, finder man en Række af smaa Ophöininger eller Knopper, der synes at være kjertelagtige, og uden Tvivl ere at betragte, som en Forbindelse mellem begge Kanaldele. Undertiden finder man derimod i Stedet for denne Række af Knopper en virkelig Kanal. Den har da Udvidninger til Siderne, i hvilke Blodkar udbrede sig, og har saaledes Udseendet af en almindelig Udførselsgang (*ductus excretorius communis*). Den synes saaledes analog med den Glændel der findes paa Svinets Moderskede. I den voxne Koe viser denne Bygning sig tydeligere. Knopperne ere meget store, og undertiden fyldte med en gallertagtig Vædske. Man finder sjeldent at Kanalerne ere lige uddannede paa begge Sider af Moderhalsen; thi naar der findes en Kanal paa den ene Side, findes paa den anden ikkun de kjertelagtige Ophöininger.

At dette Kanalpar, eller maakee bedre dette Par af Organer, ikke er uden Indflydelse under Undfangelsen og Frugtsommeligheden er höist sandsynligt.